

nadační, jichž počet však stále ubývá, ježto rovněž přecházejí do správy jednotlivých zemí.

2. **Zemské fondy**, jež účelům zemským slouží a zemí jsou spravovány: vlastní zemské fondy, jež vznikly z dřívějších fondů domestikálních, fondy vyvazovací, propinační, různé školní fondy (zemské školní, normální školní, učitelské pensijní fondy atd.), dále humanitní fondy (fondy nemocnic, porodnic, nalezinců, blázinců a sirotčinců), fondy ku zvelebení zemědělství (všeobecné zemědělské fondy, fondy k upravení řek), fondy podpůrné a chudinské (zemské chudinské, invalidní fondy, fondy k úlevě nouze), posléz fondy pro úkoly policejní, ku zvelebení umění, menší nadační fondy atd.

3. Církevní fondy.

Sem patří: katolický fond náboženský, náboženský fond církve řecko-východní, všeobecný církevní fond církve evangelické, židovské zemské fondy (v Čechách a na Moravě); kromě toho menší fondy k účelům církevním a zvláště fondy stavební a kostelnické.

4. Fondy ostatních samosprávných korporací jako: okresní školní fondy, silniční fondy, místní chudinské fondy, fondy policie místní, místní školní fondy a. j. mn.

IV. Právní význam.

Ježto fondy samostatné jmění určitým účelům sloužící představují, pokládány buďtež za osoby právnické, jež analogicky jako nadace movité i nemovité jmění nabývati mohou a mají způsobilost, býti ustanoveny za dědice a odkazovníky (testamenti factio passiva) (viz čl. Nadace). Fondy zastupuje pravidelně finanční prokuratura. V praxi uznávají se jen nadační fondy ne však bez dalšího i správní fondy za osoby právnické. Dle toho podány buďtež žaloby proti správním fondům ne na tyto, nýbrž na orgán veřejný, jenž je spravuje neb je dotovati jest povinen (nál. říš. s. ze dne 26. dubna 1876 sb. »Hye« III, 104).

V. Poplatky.

1. Dle p. s. 75 a popl. z. jsou fondy veřejné státním pokladem dotované, jakož i jejich zástupcové, když závazek, poplatek zapraviti, by stihl fond sám, od poplatků osvobozeny. Úřady zřízené ke správě nemovitostí nebo průmyslových podniků náležejících fondu, státem dotovanému podléhají ve příčině povinnosti kolkovací nařízením všeobecným.

2. Fondy veřejné státním pokladem nedotované osvobozeny jsou ohledně listin a spisů, jež vydávají pro účely veřejné jim svěřené, pak ohledně podání, jež činí u úřadů zřízených ku dohledu na správu v záležitostech tohoto dohledu se týkajících; naproti tomu nejsou osvobozeny ohledně oněch právních jednání, listin a spisů, jež mají za předmět vztahy soukromoprávní nebo jmění fondů, důchody a přebytky z nich, neboť pokládají se tu za osoby soukromé. (p. s. 75 b popl. z.)

Forum connexitatis (soud věcí souvislých) jest v civilním sporu onen soud, jehož příslušnost je tím odůvodněna, že jedna právní záležitost s druhou v takové souvislosti jest, že ji není možno vznést na soud jiný. Forum connexitatis jest forum speciale a bylo známo již starší doktríně pode jménem forum continentiae causarum ex identitate personali et reali. Rozuměl se tím soud pro osobní žaloby proti několika v různých okresích bydlícím společníkům rozepře, nebo pro žaloby věcné ve příčině několika předmětů neležících v témže okresu soudním. Starší theorie obecného civilního procesu tomuto soudu velice přála, kdežto nynější doktrína omezila

toto forum jen na několik případů. Činí se rozdíl mezi materiální a formální souvislostí. První znamená souvislost sporných záležitostí dle jejich vnitřní podstaty, tak že, pokud o jedné nebylo právoplatně rozhodnuto, o jiné rozepři, která s první dosud nerozhodnutou geneticky souvisí a z téhož důvodu vznikla, může býti rozhodováno před tímtež soudem. Žalobce má ve příčině tohoto zvláštního soudu právo volby. (§ 40 jur. nor.). Formální souvislost zakládá se v souvislosti dvou sporných věcí pouze co do průběhu sporu čili formy procesní. Sem náleží: forum důkazu pro věčnou paměť (viz čl. Důkaz pro věčnou paměť), navrácení ku předešlému právu, žaloby vyzývací, žaloby o dědictví, pokud řízení pozůstalostní ještě skončeno není, forum společníků v rozepři, žaloby vzájemné, žaloby likvidační v konkursu, jakož i formu žaloby, jež má za předmět nároky proti konkursní podstatě (viz dotyčné čl.).

Nová jurisdikční norma (zák. ze dne 1. srpna 1895 ř. z. č. 111 ř. z.) obsahuje pod nápisem »soud hlavního procesu« v § 94 důležitá ustanovení nemalého dosahu ve příčině soudu souvislosti a sice:

1. Žaloby, jimiž se ku platnosti přivádí nárok na nějakou věc nebo právo, je-li o tyto věci spor již mezi jinými osobami zahájen (hlavní intervence), mohou býti vzneseny u téhož soudu, až do právoplatného rozhodnutí tohoto procesu.

2. Žaloby zmocněnců procesních nebo zmocněnců ku přijímání spisů pro poplatky a výlohy mohou býti podány u soudu hlavního sporu.

3. Dále obsahuje § 91 cit. z. ustanovení, že u soudu reálního se žalobou na uznání práva zástavního může býti spojena žaloba na zaplacení pohledávky zástavním právem zjištěné, se žalobou o výmaz práva zástavního žaloba na zjištění, že pohledávka zástavním právem zjištěná neexistuje, jestliže obě žaloby proti témuž žalovanému směřují. Příslušnost tohoto reálního soudu připouští se dle § 95 jmen. z. i tehdy, kdyby tyto soudy dle předpisu o věcné příslušnosti platných nebyly příslušny pro rozhodování o majetkoprávních nárocích, jichž žaloba se domáhá.

Forum contractus (soud smluvní).

I. Pojem a význam.

Kdežto z pravidla žaloba u toho soudu podati se má, v jehož obvodu bydlíště žalovaného leží, obsahuje § 43 jur. nor. výjimečné ustanovení, které zní: Bylo-li místo, kde platiti se má nebo kde jiný závazek splniti se má, ve smlouvě výslovně určeno, mohou všechny žaloby ve příčině této smlouvy, ať vztahují se na její splnění, zrušení, nebo ku náhradě škody pro nesplnění, u toho soudu býti podány, kterému by žalovaný podroben byl, kdyby se v tom místě nalézal, kde smlouva splniti se má (soud smluvní — forum contractus, správněji soud splnění — forum solutionis). Slovo »mohou« bylo zvláště vytknuto, poněvadž se žalobci ponechává na vůli vzdáti se práva uděleného jemu § 43 jur. nor. a jiný soud dle ustanovení jur. normy příslušný za pomoc požádati.

II. K odůvodnění příslušnosti tohoto soudu není zapotřebí písemného průkazu, naopak soud místa splnění má žalobu přijati, jen když se v ní tvrdí, že místo splnění výslovně bylo umluveno (výn. min. sprav. ze dne 29. října 1857 č. 22.224 a roz. nejv. s. ze dne 17. června 1857 sb. »Gl. U« č. 387 kn. jud. 22). Je-li příslušnost tohoto soudu odůvodněna, pak platí také pro oba kontrahenty a pro všechny žaloby ze smlouvy dotyčné vyplývající (výn. ze dne 1. října 1889 sb. »Novák« IV, 185). Ovšem